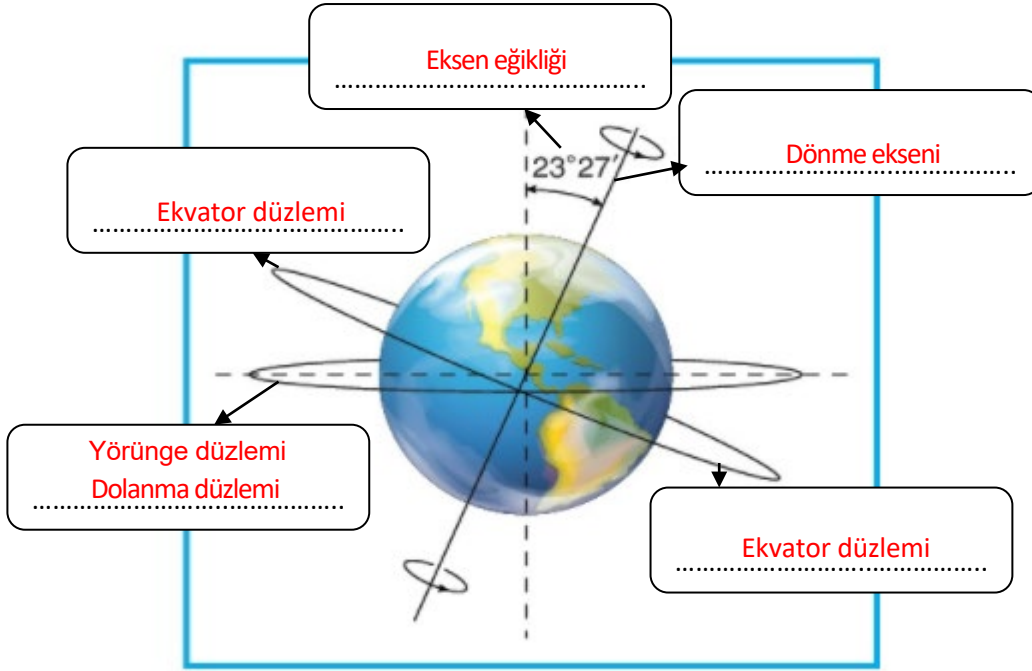
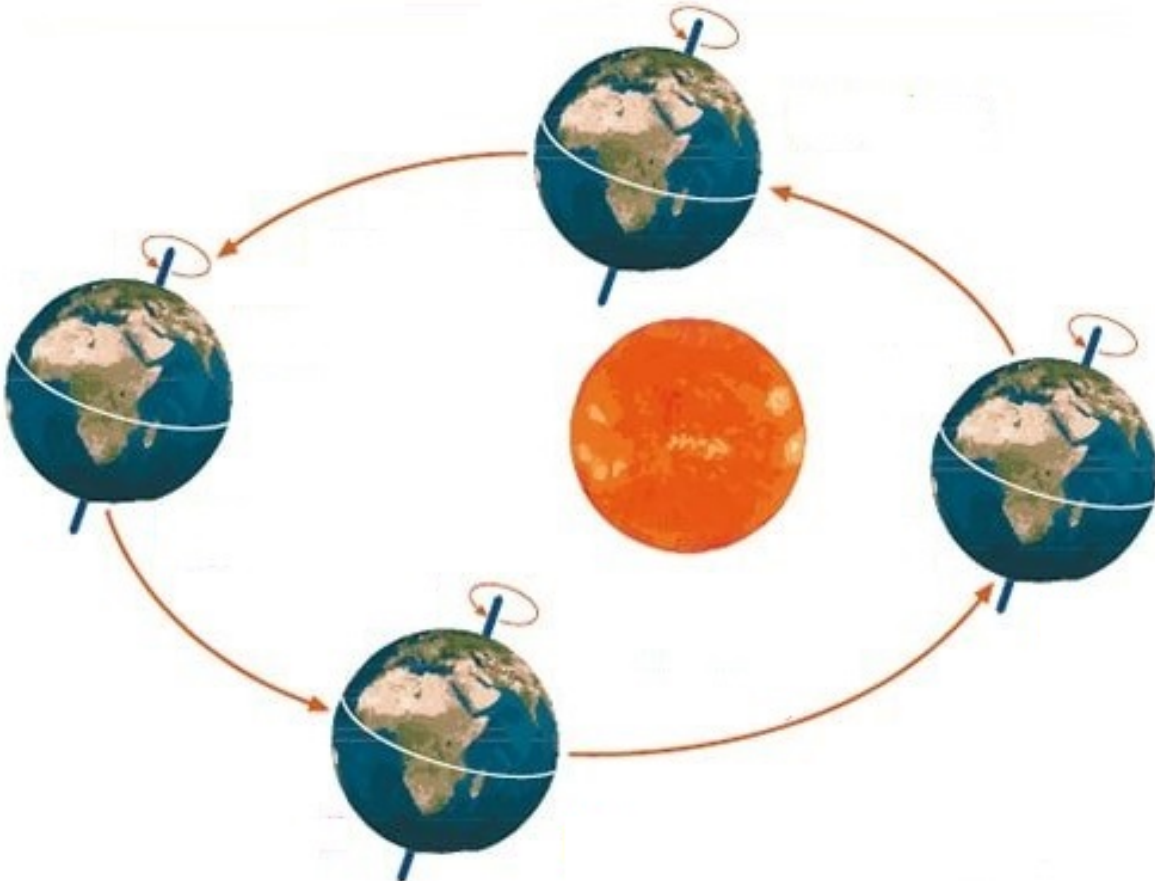

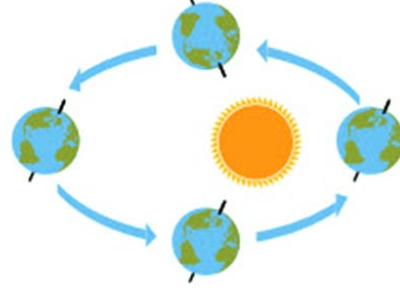
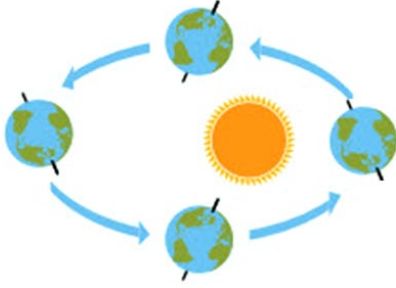
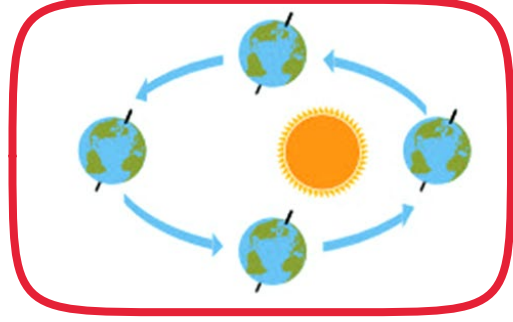
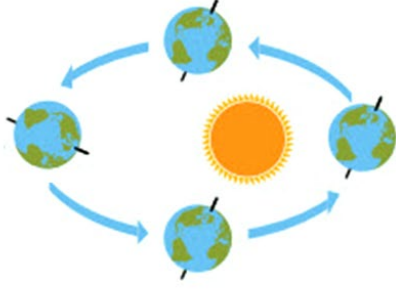
A) Aşağıdaki şekilde ok işaretleriyle gösterilen yerlere uygun kelimeleri yazınız.

B) Dünya'nın Güneş etrafında dolarken izlediği yörüngeyi eksen eğikliğiyle birlikte aşağıdaki şekil üzerinde çizerek gösteriniz.

C) Aşağıdaki şekillerden hangisinde Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı tamamen doğru gösterildiği resmi yuvarlak içine alınız.

D) Mevsimlerin oluşma nedenleri nelerdir? Aşağıdaki boşluklara yazınız.

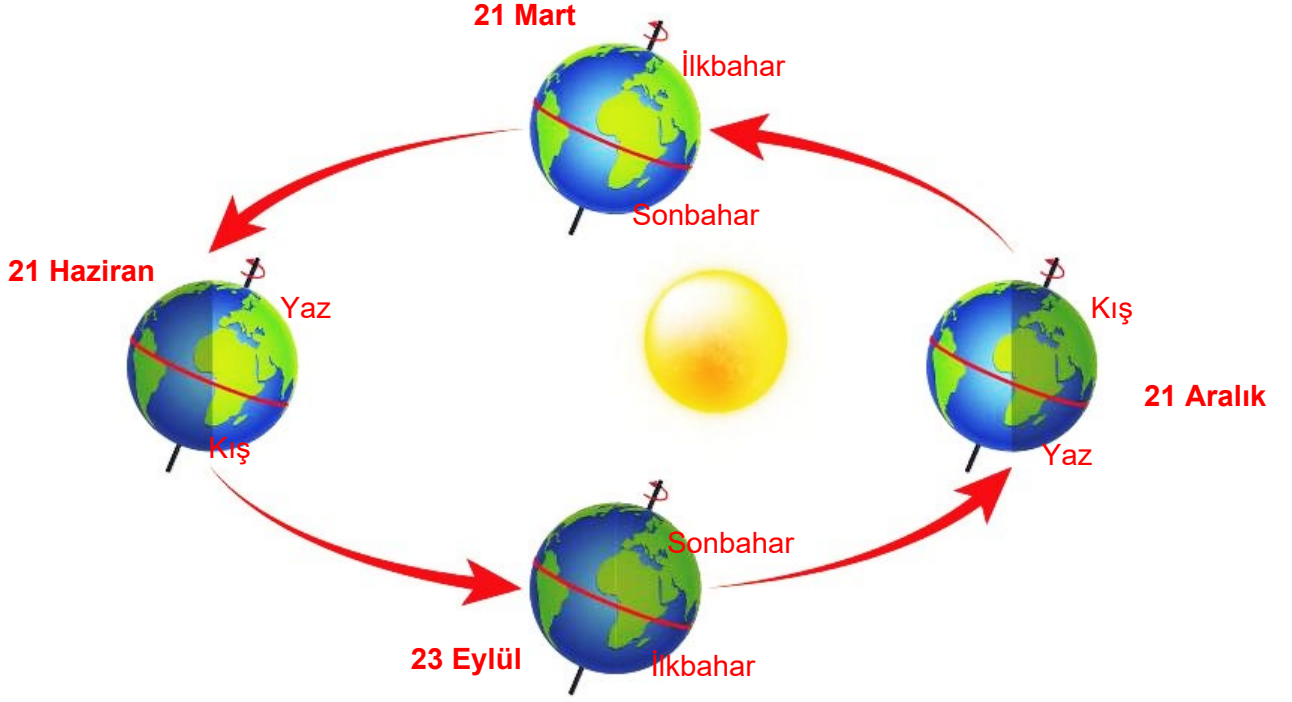
Dünya'nın eksen eğikliği

Dünya'nın Güneş etrafında dolanması

E) Aşağıda verilen ifadelerin baş taraflarına ifade doğru ise (D) , Yanlış ise (Y) yazınız.

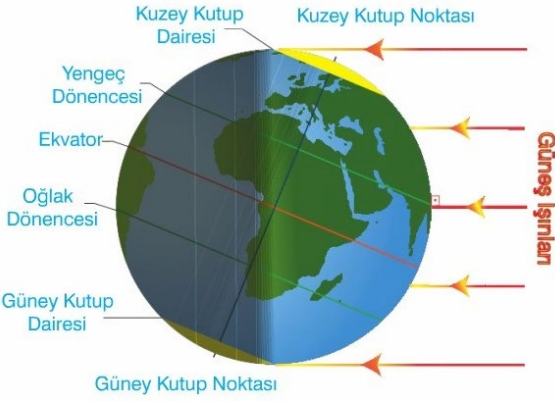
1. (...Y...) Dünyanın her yerinde dört mevsim yaşanır.
2. (...D...) Dünya'yı hayali olarak yatay iki eşit parçaya ayıran hayali çizgiye ekvator denir.
3. (...D...) Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketi dolanma hareketidir.
4. (...D...) Dünya'nın Güneş etrafındaki hareketine Dünyanın yıllık hareketi denir.
5. (...Y...) Dünya'nın kendi etrafındaki hareketine Dünyanın aylık hareketi denir.
6. (...Y...) Dünya'nın dönme ekseninin diğer adı yörünge düzlemidir.
7. (...D...) Dünya'da gece gündüz oluşmasının nedeni Dünyanın kendi eksenini etrafında dönmesidir.
8. (...D...) Dünya'da mevsimlerin oluşmasının temel nedenlerinden biri Dünya'nın eksen eğikliğidir.
9. (...D...) Dünya'da eksen eğikliğinden dolayı yıl içinde Güneş ışınlarının geliş açısı değişir.
10. (...D...) Güneş ışınları dik açıyla düştüğünde dar alanı ısıtır.
11. (...D...) Güneş ışınları eğik açıyla düştüğünde geniş alanı ısıtacağından birim yüzeye düşen enerji de az olur.

F) Aşağıda verilen şekilde tarihleri ve yarım kürelerdeki mevsimleri yarım kürelerin üzerlerine yazınız.

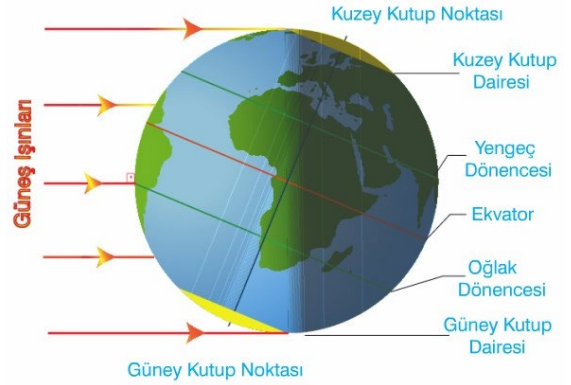
G) Aşağıda verilen şekillerdeki tarihleri altlarına yazınız.

1.

Tarih: **21 Haziran**

2.

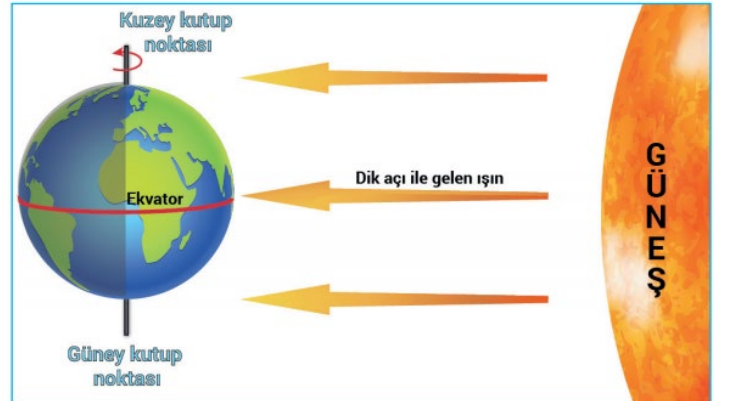
Tarih: **21 Aralık**

3.

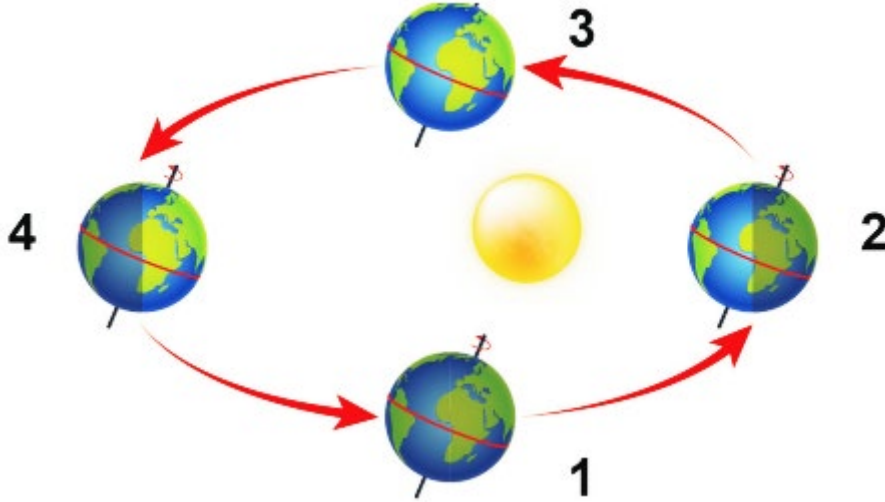
Tarih: **21 Mart**

4.

Tarih: **23 Eylül**

H) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında dört farklı konumunu gösteren şekil verilmiştir.

Bu konumlarla ilgili olarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

1. Dünya hangi konumda iken Kuzey Yarım Kürede en uzun gündüz yaşanır?

4

2. Dünya hangi konumda iken Kuzey Yarım Kürede sonbahar mevsimi yaşanır?

1

3. Dünya hangi konumda iken Güney Yarım Kürede kış mevsimi yaşanır?

4

4. Dünya hangi konumda iken Kuzey ve Güney Yarım Küre eşit miktarda ışık alır?

1 ve 3

5. Dünya hangi konumda iken öğle vakti Yengeç Dönencesine Güneş ışınları dik düşer?

4

6. Dünya hangi konumda iken Dünya'nın her yerinde gece gündüz eşitliği yaşanır?

1 ve 3

7. Dünya hangi konumda iken Dünyanın herhangi bir yerinden güneye doğru gidildiğinde gece süresi artar?

4

8. Dünya hangi konumda iken Türkiye'de yaz mevsimi yaşanır?

4

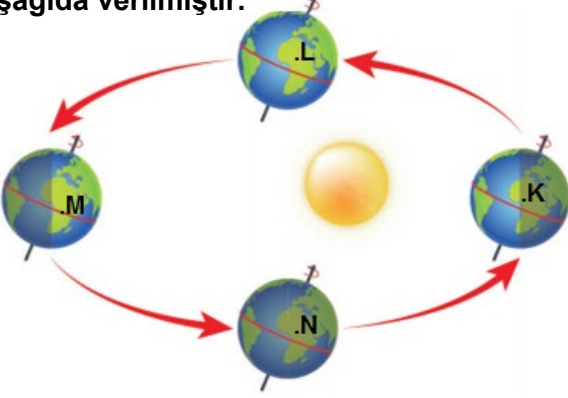
9. Dünya hangi konumda iken Güney Yarım Kürede ilkbahar mevsimi yaşanır?

1

10. Dünya hangi konumda iken eksen eğikliğinin etkisi ortadan kalkar?

1 ve 3

A) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında dört farklı konumunu gösteren şekil aşağıda verilmiştir.

Bu konumlarla ilgili olarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

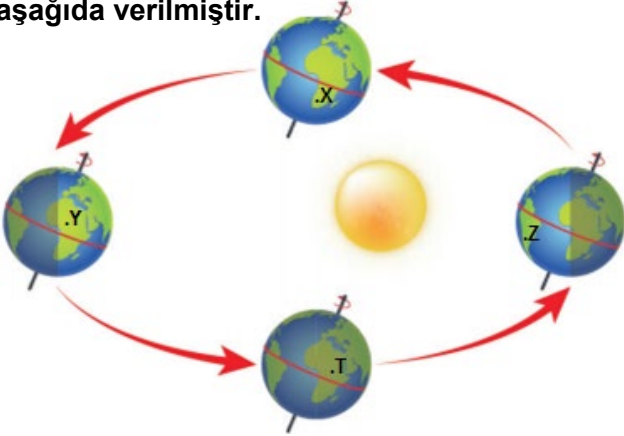
1.Harfle gösterilen şehirlerden hangilerinde gece-gündüz eşitliği yaşanır?

N,L ve M

2. Harfle gösterilen şehirlerden hangilerinde gece süresi gündüz süresinden uzundur?

K

B) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında dört farklı konumunu gösteren şekil aşağıda verilmiştir.

Bu konumlarla ilgili olarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

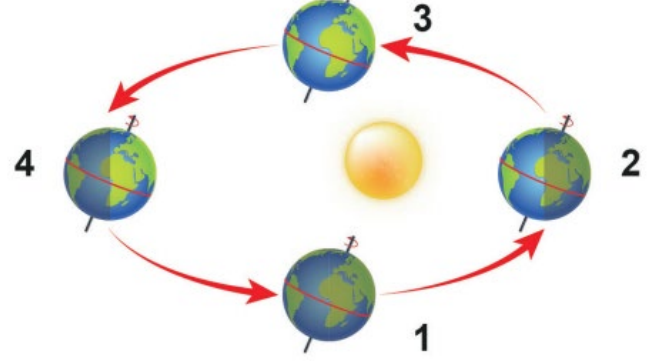
1.Harfle gösterilen şehirlerden hangilerinde aynı mevsimler yaşanır?

Y ile Z ve X ile T

2. Harfle gösterilen şehirlerden hangilerinde gün dönümü yaşanır?

Y ve Z

C) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında dört farklı konumunu gösteren şekil aşağıda verilmiştir.

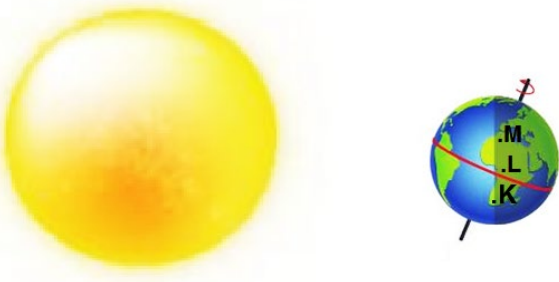

Bu konumlarla ilgili aşağıda verilen ifadelerin baş taraflarına ifade doğru ise (D) , Yanlış ise (Y) yazınız.

1. (...Y..) 2 konumunda Güneş ışınları Kuzey Yarım Küreye dike yakın açılarla düşer.
2. (...D..) 1 konumunda her iki yarım kürede de Güneşlenme süresi eşittir.
3. (...Y..) 4 konumunda Güneş ışınları Kuzey Yarım Küreye eğik açılarla düşer.
4. (...D..)1 konumunda Dünya'nın her yerinde gece-gündüz eşitliği yaşanır.
5. (...D..) 2 konumunda 3 konumuna doğru Kuzey Yarım Kürede gece süresi kısaltmaya başlar.
6. (...D..) 1 konumunda 2 konumuna doğru Güney Yarım Kürede gündüz süresi artmaya başlar.
7. (...D..) 3 konumunda 4 konumuna doğru Kuzey Yarım Kürede gece süresi kısaltmaya başlar.
8. (...D..) 4 konumunda 1 konumuna doğru Güney Yarım Kürede gündüz süresi artmaya başlar.
9. (...D..) Güneş ışınları yalnızca 1 ve 3 konumlarında öğle vakti Ekvatora dik açıyla düşer.
10. (...Y..) Yalnızca 1. ve 3.konumlarda Dünya'nın her yerine Güneş ışığı eşit açıyla düşer.

ALİ UZUN - FEN BİLİMLERİ ÖĞRETİMİ

D) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında konumunu gösteren şekil aşağıda verilmiştir.

Bu konumla ilgili olarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

1.K şehrinden M şehrine doğru gidildikçe gece süresi artar mı?

Evet

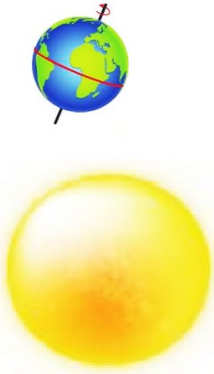
2. En uzun gündüz hangi şehirde yaşanır?

K

3. K,L ve M şehirlerinde hangi mevsim yaşanır?

K= Yaz , L Kış ; M= Kış

E) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında konumunu gösteren şekil verilmiştir.

Bu konumla ilgili olarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

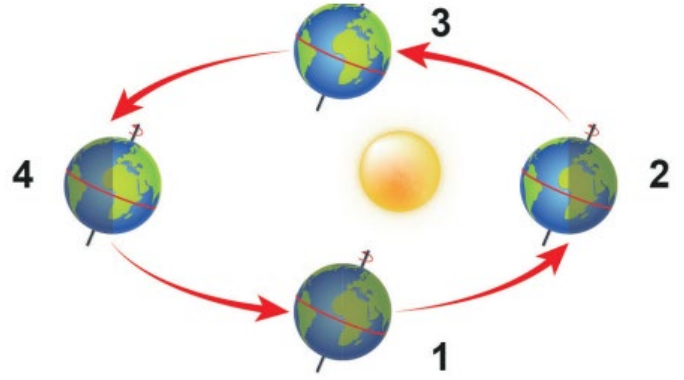
1.Bu konumda Kuzey ve Güney Yarım Kürelerde hangi mevsimler yaşanır?

KYK: İlkbahar ; GYK: Sonbahar

2. Bu konumda kuzeyden güneye doğru gidildikçe gece süresi nasıl değişir?

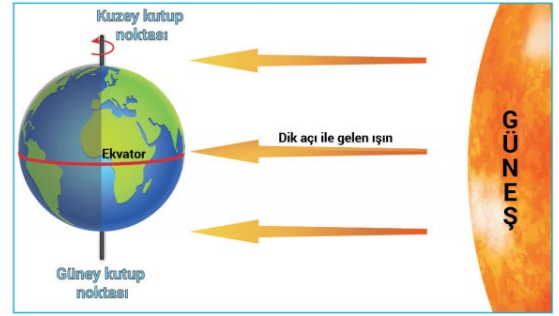
Değişmez

F) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında konumunu gösteren şekil aşağıda verilmiştir.

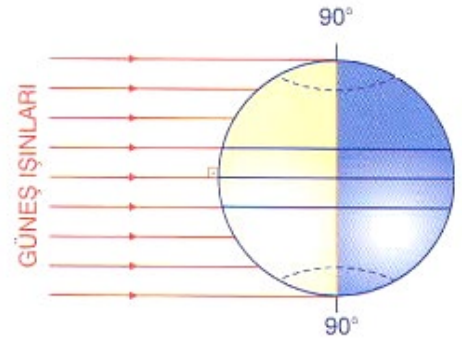

Bu konumlarla aşağıda verilen şekilleri eşleştiriniz.

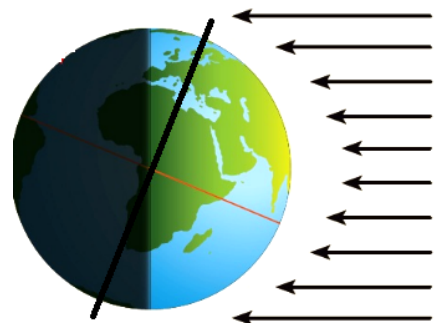
X:**1**.....

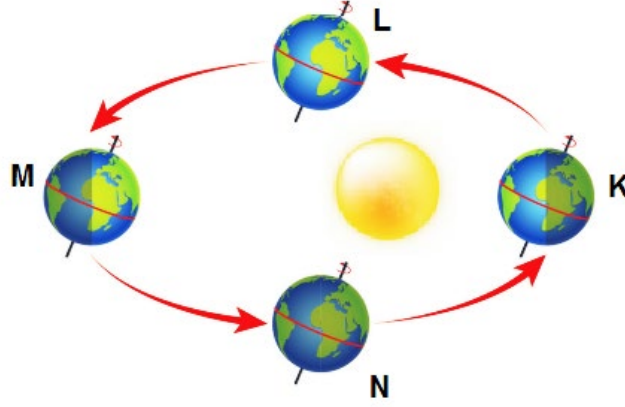
Y:**3**.....

Z:**4**.....

G) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında dört farklı konumunu gösteren şekil aşağıda verilmiştir.

Bu konumlarla ilgili olarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

1. Dünya hangi konumlarda iken yalnızca dönencelere öğle vakti Güneş ışınları dik açıyla düşer?

K ve M

2. Dünya hangi konumlarda iken güneşin doğuşu ile batışı arasındaki zaman farkı her yerde eşittir?

L ve N

3. Dünya hangi konumla iken Kuzey Yarımkürede Güneş tarafından aydınlanan alan daha büyüktür?

M

H) Başlangıç sıcaklıkları aynı olan üç adet özdeş kağıda eşit mesafeden farklı açılarla eşit süre sarı ışık tutuluyor.

Bu konumlarla ilgili olarak aşağıda verilen soruları cevaplayınız.

1. Hangi konumda birim yüzeye düşen ısı enerjisi en fazladır?

K

2. Özdeş termometrelerle kağıtların son sıcaklığı ölçülürse sıcaklıklar arasındaki ilişki nasıl olur?

K>M>L

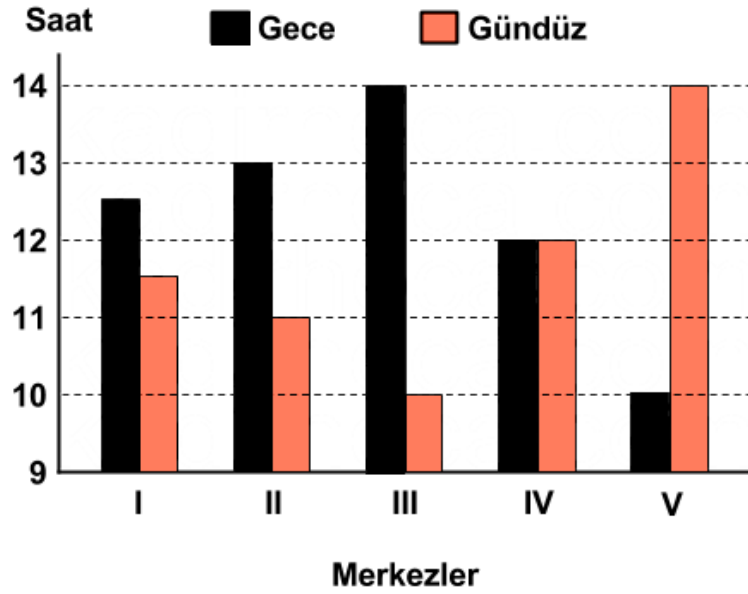
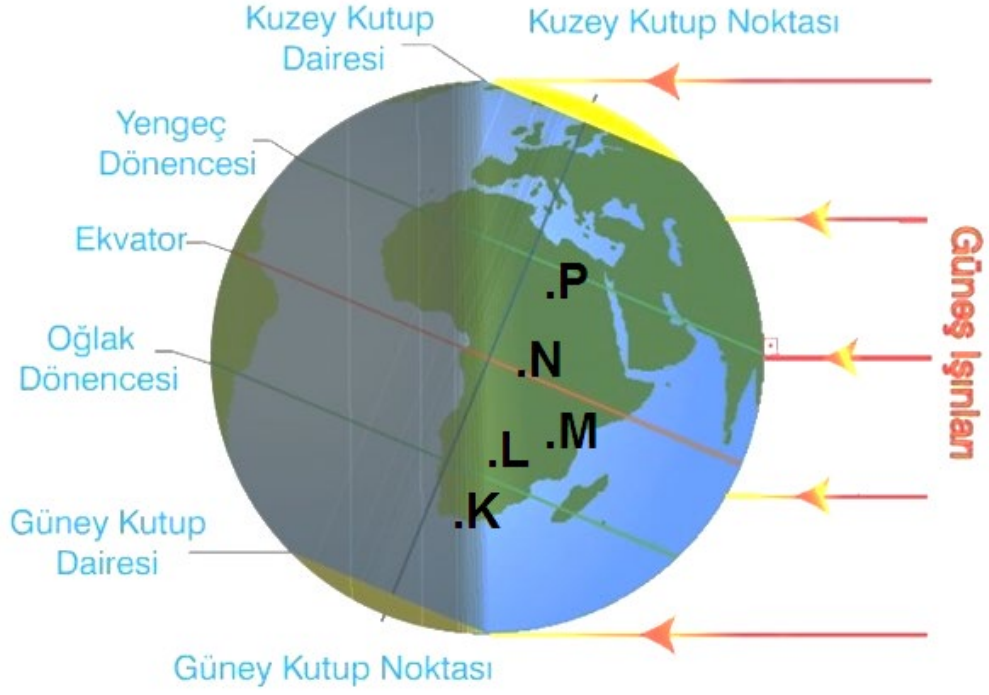
3. Hangi konumda yüzeye gönderilen ışınlar yüzeyde dağınık hâlde oldukları için yüzeyde daha az ısı enerjisi oluşturur?

L

4. Hangi konumda kağıtta ısıtılan alan en dardır?

K

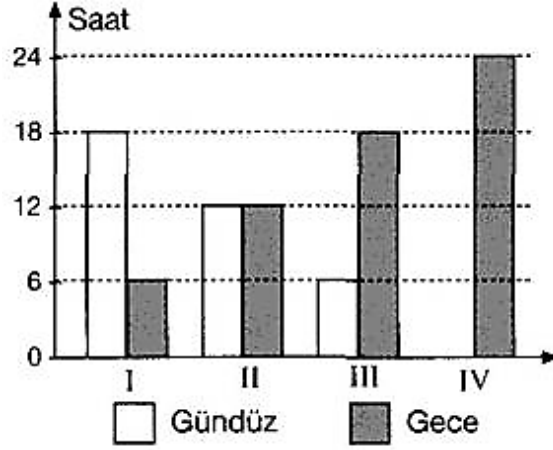
I) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında bir konumunu gösteren şekil aşağıda verilmiştir.

Dünya haritası üzerindeki harflendirilmiş yerlerle grafikteki numaralandırılmış merkezleri eşleştiriniz.

- I. Merkez → M
II. Merkez → L
III. Merkez → K
IV. Merkez → N
V. Merkez → P

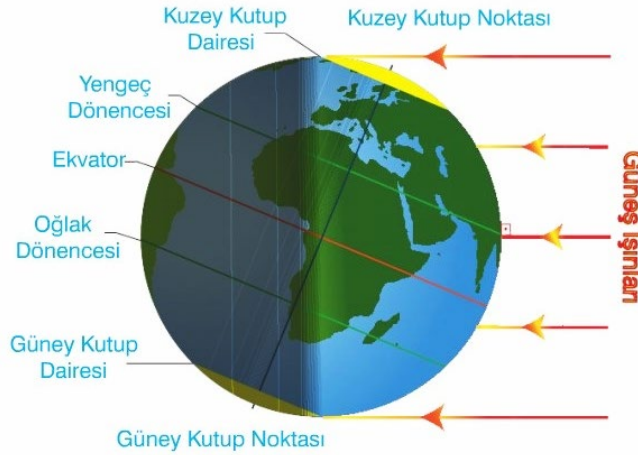
A) Aşağıdaki grafikte 21 Haziran günü dört merkezin gece-gündüz uzunlukları sütun grafiğiyle gösterilmiştir.

Yukarıda verilen grafikteki bilgilere aşağıda verilen ifadelerin baş taraflarına ifade doğru ise (D) , Yanlış ise (Y) yazınız.

1. (...D...) I. merkez Kuzey Yarımküre'de yer alan bir şehirdir.
2. (...D...) II. merkez Ekvator çizgisi üzerinde yer alır.
3. (...Y...) III. merkez Ekvator'a I. merkezden daha uzaktır.
4. (...D...) I. ve III. merkezler farklı yarımkürede yer alırlar.
5. (...D...) IV. merkez Güney Yarımküre'de yer alan bir şehirdir.

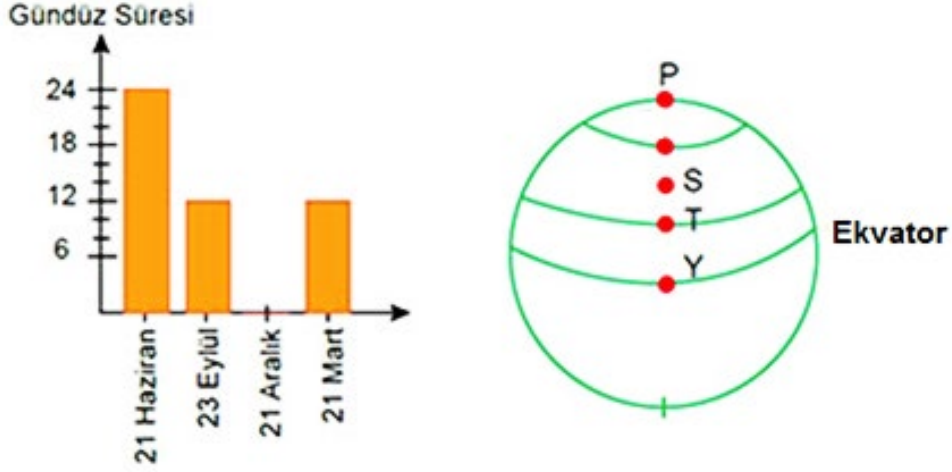
B) Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanımı sırasında bir konumunu gösteren şekil aşağıda verilmiştir.

Bu konumla ilgili aşağıda verilen ifadelerin baş taraflarına ifade doğru ise (D) , Yanlış ise (Y) yazınız.

1. (...D...) Güney Yarım Küre'de kış gün dönümü yaşanır
2. (...D...) Güneş ışınları Kuzey Yarım Küre'ye daha dik düşer.
3. (...Y...) Güney Kutup Dairesinde gündüz süresi 24 saat olur.
4. (...D...) Kuzey Yarım Küre'de gündüz süresi Güney Yarım Küre'ye göre daha uzun olur.

C) Aşağıdaki grafikte, Dünya üzerinde bir noktanın gündüz süresinin yıl içerisindeki değişimi sütun grafiğiyle gösterilmiştir.

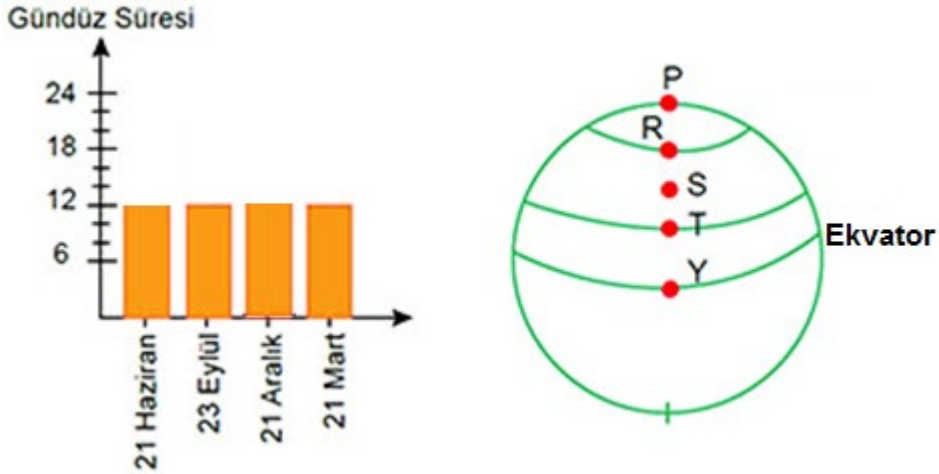
1. Bu nokta görselde verilen yerlerin hangisine ait olabilir?

P

2. Bu noktaya yıl içinde herhangi bir gün öğle vakti Güneş ışınları dik açıyla düşer mi?

Hayır

D) Aşağıdaki grafikte, Dünya üzerinde bir noktanın gündüz süresinin yıl içerisindeki değişimi sütun grafiğiyle gösterilmiştir.

1. Bu nokta görselde verilen yerlerin hangisine ait olabilir?

Y

2. Bu noktaya hangi tarihlerde öğle vakti Güneş ışınları dik açıyla düşer?

21 Mart ve 23 Eylül

3. Bu noktada dört mevsim belirgin olarak yaşanır mı?

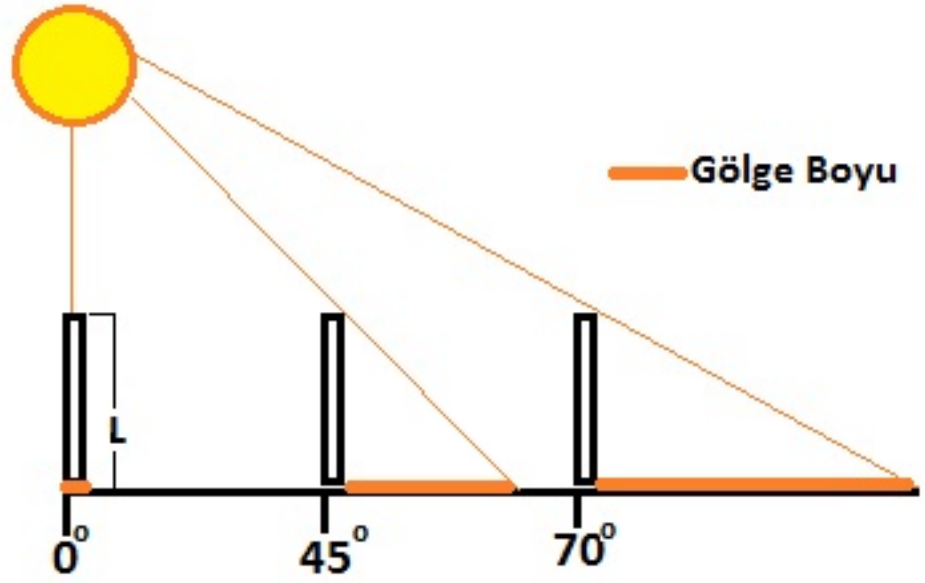
Hayır

4. Bu noktanın 20 Temmuz tarihinde gündüz süresi kaç saattir?

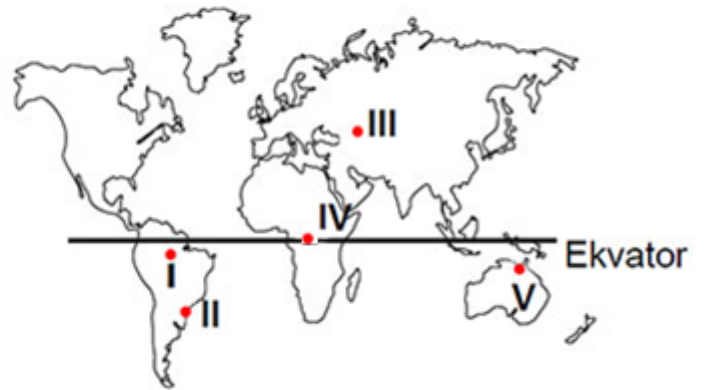
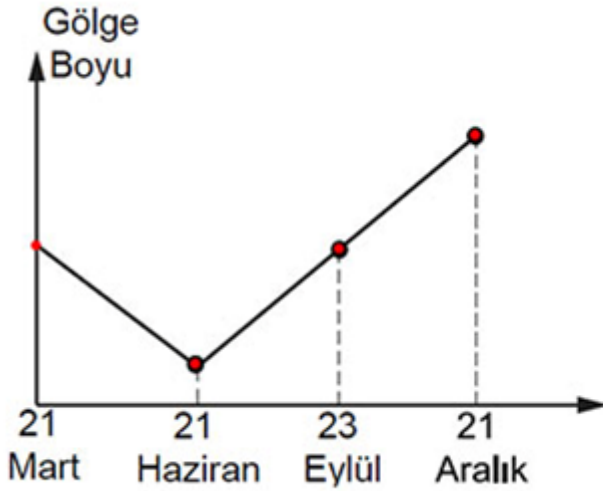
12 Saat

E) Güneş ışınlarının yere düşme açısı ile bir cismin gölge boyu arasındaki ilişki aşağıdaki gibidir.

90° lik açı ile düşerse	→	Gölge oluşmaz.
45° den büyük açı ile düşerse	→	Gölge boyu, cismin boyundan kısadır.
45° lik açı ile düşerse	→	Gölge boyu, cismin boyuna eşit olur.
45° den küçük açı ile düşerse	→	Gölge boyu, cismin boyundan uzun olur.

Bir yerdeki cismin öğle vakti gölge boyunun yıl içerisinde değişimi çizgi grafiğiyle aşağıda gösterilmiştir.

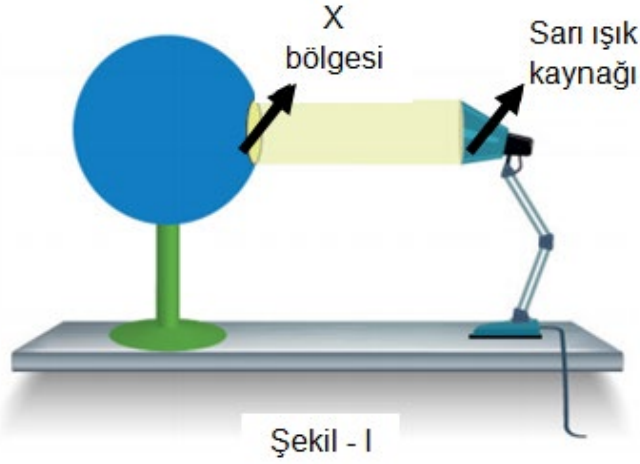

Buna göre grafik, haritada numaralandırılarak gösterilen yerlerden hangisine ait olabilir?

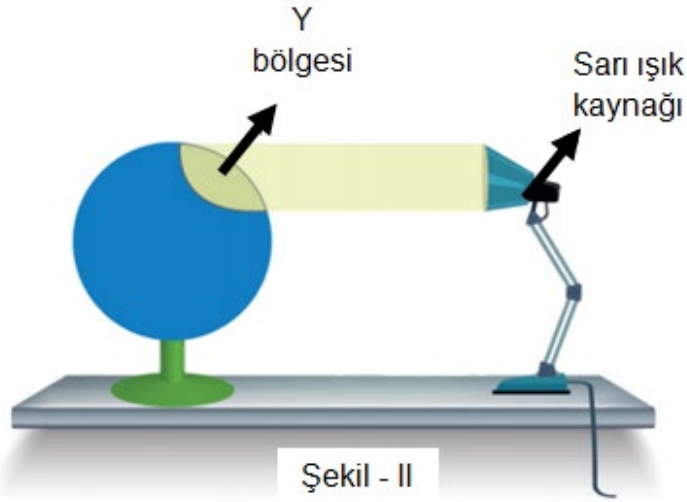
III

.....

F) Aşağıda sarı ışık yayan özdeş el fenerleri ve özdeş kürelerle eşit mesafeden yapılmış olan iki deney verilmiştir.

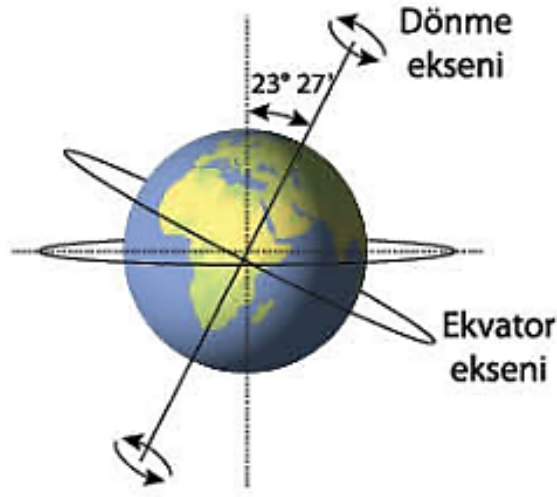
Yukarıdaki Şekil- I'deki düzenekte küre üzerine sarı ışık kaynağından ışınlar dik bir şekilde gönderilmiştir. Daha sonra aşağıdaki Şekil- II'deki gibi küreye ışınlar 90°'den daha küçük açı ile gönderilmiştir. Her iki deneyde de eşit mesafeden aynı miktar ışık gönderilen bölgelerin genişliği bir ip yardımıyla ölçülmüştür.

Buna göre, yalnızca yukarıda verilen deneyden çıkarılabilecek aşağıdaki ifadelerin başına (+) işareti koyunuz.

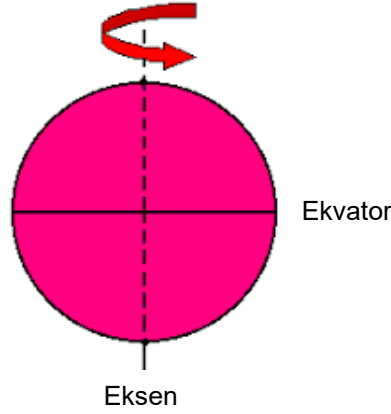
1. (...) Mevsimlerin oluşumunda eksen eğikliği en önemli faktördür.
2. (+) Işık eğik açılarla düştüğünde geniş alanları ısıtacağından birim yüzeye düşen enerji miktarı azalır.
3. (...) Güneş ışığı eğik açılarla yere az miktarda düştüğünde kış, dik açılarla yere fazla miktarda düştüğünde yaz mevsimi yaşanır.
4. (...) Dünya Güneş'e yakın olduğunda yaz mevsimi, uzak olduğunda ise kış mevsimi gerçekleşir.
5. (...) Eksen eğikliği olmasaydı Dünya'da mevsim geçişleri gerçekleşmezdi.
6. (...) Dünya'nın şekli Güneş ışınlarının geliş açısını etkileyen faktörlerden en önemli olanıdır.
7. (...) Kutuplarda yılın 12 ayı sıcaklıklar hep sıfır derecenin altındadır.
8. (...) Mevsimlerin oluşumunda Dünya'nın yıllık hareketinin de etkisi vardır.

G) Aşağıdaki şekilde Dünya Güneş etrafında dolanırkenki duruşu gösterilmiştir.

Dünya hem kendi eksenini etrafında dönerken hem de Güneş etrafında dolanırken Dünya'nın dönme eksenini 23 derece 27 dakikalık bir açı yapacak şekilde eğiktir. Bu eğiklik Güneş'ten gelen ışınların farklı açılarla Dünya'nın bölgelerine düşmesine neden olur.

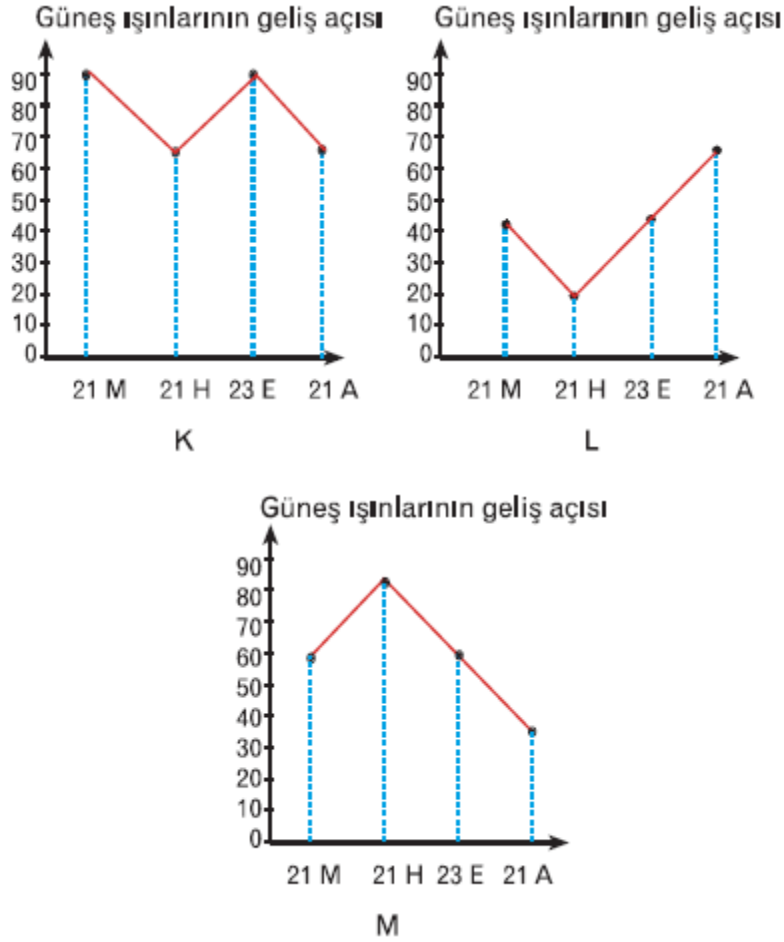
Dönüş yönü

Eksen eğikliği olmaması durumunda gerçekleşmesi beklenen olaylarla ilgili aşağıda verilen ifadelerin baş taraflarına ifade doğru ise (D) , Yanlış ise (Y) yazınız.

1. (.D.) Güneş ışınları yıl boyunca Ekvatora dik açıyla düşerdi
2. (.D.) Mevsimler ortadan kalkardı.
3. (.D.) Daima gece gündüz eşitliği yaşanırđı.
4. (.Y.) Mevsimsel sıcaklık farkları daha fazla olurdu.
5. (.Y.) Oğlak ve Yengeç Dönencesinin dışında yeni dönenceler oluşurdu.
6. (.Y.) Bitki ve hayvan türlerinin sayısı artardı.
7. (.Y.) Kuzey ve Güney kutup dairelerinde kış ve yaz mevsimi yaşanırđı.
8. (.D.) Güneş ışınlarının öğle vakti yere düşme açısı değişmezdi.
9. (.Y.) Gece ve gündüz oluşmazdı.
10. (.Y.) Günlük sıcaklık farklılıkları gerçekleşmezdi.

H) Aşağıdaki şekilde K,L ve M bölgelerine Güneş ışığının öğle vakti geliş açıları verilmiştir.

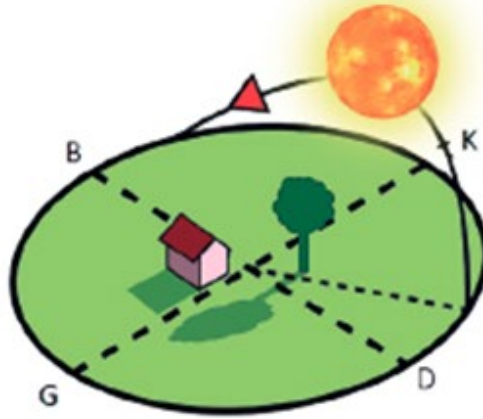
Bu grafiklerle ilgili aşağıda verilen ifadelerin baş taraflarına ifade doğru ise (D) , Yanlış ise (Y) yazınız.

1. (.D.) K merkezinde yıl boyunca gece-gündüz eşitliği yaşanır.
2. (.D.) L ve M merkezleri farklı yarım kürelerde yer alır.
3. (.Y.) Yıl içinde gece süresinin en fazla olduğu yer K merkezidir.
4. (.D.) K'nın gündüz süresi değişimi M'den azdır.
5. (.D.) K merkezine yılda iki kez Güneş ışınları dik açıyla düşer.
6. (.D.) L merkezi Güney Yarım Kürede yer alır.
7. (.D.) M merkezinde 21 Aralıkta kış mevsimi görülür.
8. (.D.) K merkezi Ekvator çizgisi üzerinde yer alır.
9. (.D.) L merkezinde 21 Haziranda Güneş ışınları eğik açıyla düşer.
10. (.D.) M merkezinde 21 Haziranda Güneş ışınları dar alanları ısıtır.
11. (.D.) K merkezi yıl boyunca dönme eksenine dik konumda Güneş etrafında dolanır.
12. (.Y.) L merkezi Kuzey Kutup Dairesi içinde yer alır.

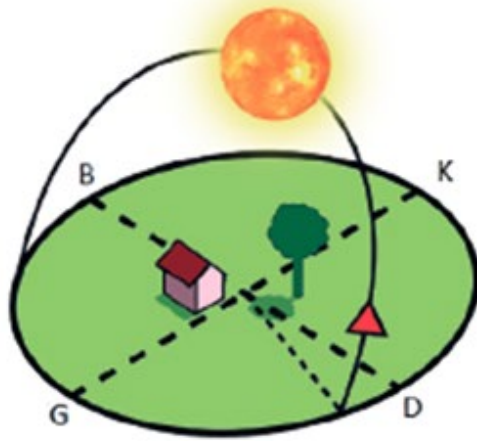

I) Aşağıdaki görsellerde Dünya üzerindeki bir noktada 21 Haziran ve 21 Aralık tarihinde öğlen saat 12.00'de Güneş'in gökyüzündeki konumu ve gölge boyu gösterilmiştir.

21 Haziran

21 Aralık

Bu noktayla ilgili aşağıda verilen ifadelerin baş taraflarına ifade doğru ise (D) , Yanlış ise (Y) yazınız.

1. (.D.) 21 Aralık tarihinde gündüz süresi gece süresinden uzundur.
2. (.D.) 21 Haziran tarihinde en kısa gündüz yaşanır.
3. (.D) Gölge boyları yıl içinde sıfır olmaz.
4. (.D.) 23 Eylül-21 Aralık tarihleri arasında gündüz süresi gece süresinden uzundur.
5. (.Y.) Kuzey yarım kürede yer alır.
6. (.D.) Ekvatorun güneyinde yer alan bir merkezdir.
7. (.D.) 21 Aralık tarihinde öğle vakti Güneş ışınları dike yakın açılarla düşer.

İ) Aşağıdaki şekiller içinde iklim ve hava olaylarına ait bazı cümleler verilmiştir.

1.

Akşam hava sisli
olacaktı.

2.

Ege Bölgesi'nde kışlar
ılımandır, sıcaklıklar
nadiren sıfırın altına düşer.

3.

Karadeniz Bölgesi dört
mevsim yağış alır.

4.

Kutuplar, Dünya'nın en
soğuk bölgeleridir.

5.

Hafta boyunca karla karışık
yağmur yağması
bekleniyor.

6.

Mevsim normallerinin
üzerindeki sıcaklıklar
yangınlara sebep oldu.

7.

Manisa'da fırtına ağaçları
devirerek arabalara büyük
zarar verdi.

8.

Akdeniz bölgesi yıl boyu
hep sıcaktır.

9.

Aşırı yağışlar hafta sonu
ülkemizi terk ediyor.

Buna göre aşağıda verilen soruları uygun şekilde cevaplayınız.

1. Bu cümlelerden hangileri iklime aittir?

2,3,4,6,8

2. Bu cümlelerden hangileri hava olaylarına aittir?

1,5,7,9

J) Aşağıdaki verilen kelimeleri iklim ve hava olaylarıyla ilgili olmalarına göre sınıflandırarak alttaki tabloya yazınız.

Uzmanına klimatolog denir.

K

Dar alanlarda gerçekleşir.

L

Kesinlik bildirir.

M

Değişkenlik gösterir.

N

Meteoroloji bilim dalı inceler.

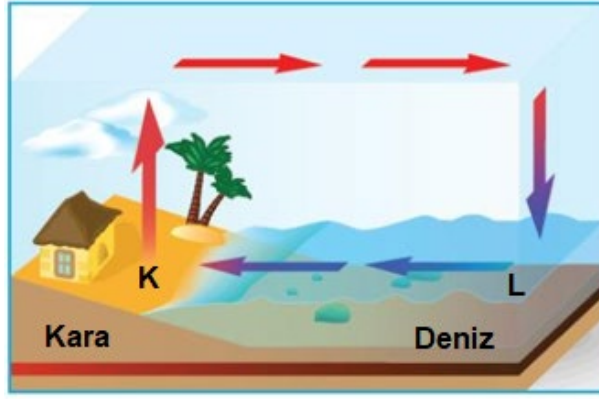
P

Tahminidir.

R

İklime ait olanlar	Hava olaylarına ait olanlar
K,M	L,N,P,R

K) Aşağıdaki şekilde deniz ve kara arasında oluşan rüzgar verilmiştir.

Buna göre aşağıda verilen soruları uygun şekilde cevaplayınız.

1. Hangi nokta yüksek basınç, hangi nokta alçak basınç alanıdır?

L noktası : Yüksek basınç alanı ; K noktası: Alçak Basınç alanı

2. Hangi noktada yükselici hava hareketi, hangi noktada alçalıcı hava hareketi vardır?

K noktasında yükselici hava hareketi; L noktasında alçalıcı hava hareketi

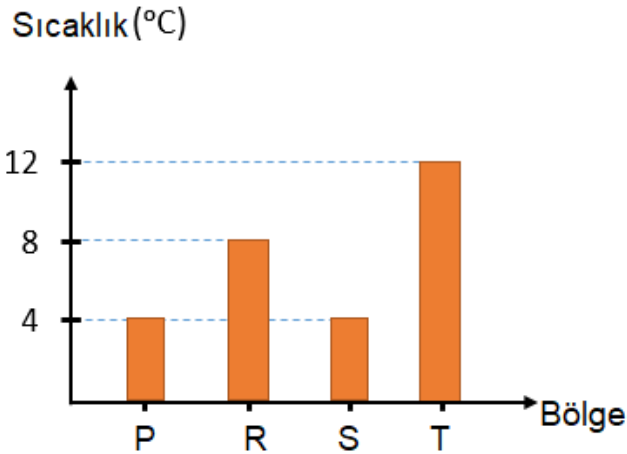
3. Hangi noktada hava sıcaklığı daha fazladır?

K

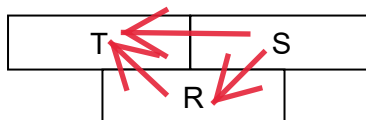
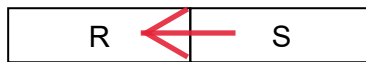
4. Hangi noktada hava değişkenliği daha fazladır?

K

L) Aşağıda birbirine yakın konumda bulunan bazı bölgelerin aynı andaki sıcaklıkları verilmiştir.

Buna göre bu bölgeler arasında oluşacak o andaki rüzgarların yönlerini aşağıda ok çizerek gösteriniz.

M) Aşağıda bazı kavramlar ve bu kavramlara ait görseller verilmiştir.

Buna göre aşağıda verilen soruları uygun şekilde cevaplayınız.

1. Görsele verilen hava olaylarından hangileri gökyüzüne yakın yerlerde gerçekleşir?

Yağmur, Kar ve Dolu

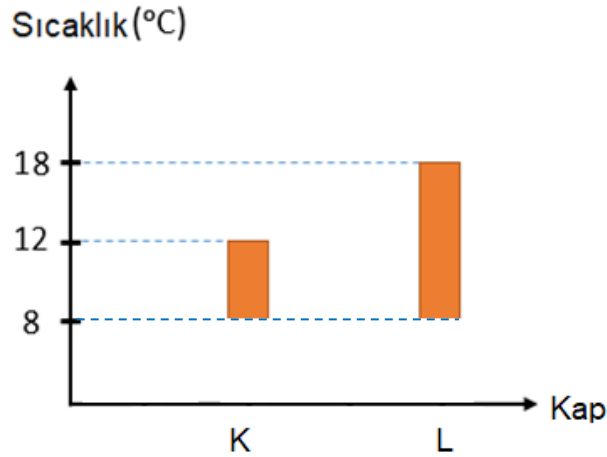
2. Görsele verilen hava olaylarından hangileri yeryüzüne yakın yerlerde gerçekleşir?

Çiy, Kırağı ve Sis

3. Görsele verilen hava olaylarından hangileri havadaki nemin hal değiştirmesiyle gerçekleşir?

Hepsi

N) İçleri boş ve başlangıç sıcaklıkları eşit olan aynı cins özdeş kap alınıp birine hava (K kabı), diğerine ise hava + karbondioksit + metan gazları (L kabı) konulup ikisi de Güneş altında belli bir süre bırakılıyor. Belli bir süre sonra kapların son sıcaklıkları özdeş termometrelerle ölçüldüğünde ise aşağıdaki gibi oluyor.

Buna göre aşağıda verilen soruları uygun şekilde cevaplayınız.

1. Deney hangi olayı açıklamak için yapılmış olabilir?

Sera etkisi veya Küresel ısınma

2. Kaplardan hangisi iklim değişikliklerini nasıl gerçekleştirdiğini açıklamak için kullanılabilir?

L

İNSTAGRAMDA BİZİ TAKİP EDİN

fenkusagi

Instagram

**Öğretmenler için
facebook
grubumuz**

**FEN
KUŞAĞI**

**Öğrenciler için
facebook
grubumuz**

**FEN
PINARI**

